

รายงานการวิจัย

เรื่อง

สูญญรูปในข้อความต่อเนื่องภาษาเขมร
Zero Device in Khmer Discourse

โดย

รองศาสตราจารย์ ดร. สมเกียรติ วัฒนาพงษากุล

การวิจัยครั้งนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยวิชาการ

ประจำปี 2561

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ชื่อเรื่อง	สุญญรูปในข้อความต่อเนื่องภาษาเขมร
ผู้วิจัย	รองศาสตราจารย์ ดร. สมเกียรติ วัฒนาพงษากุล
ปีที่แล้วเสร็จ	2562

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์สุญญรูปในข้อความต่อเนื่องภาษาเขมร โดยเก็บข้อมูลจากข่าวภาษาเขมร จำนวน 60 ข่าว บทความในนิตยสารภาษาเขมร จำนวน 10 บทความ และบทปาฐกถาของผู้นำทางสังคม จำนวน 5 บท การวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัยนี้ประยุกต์แนวคิดการวิเคราะห์ภาษาระดับข้อความที่เสนอโดย ฮัลลiday และฮาซัน (Halliday and Hasan : 1976) และ เบอแกรนด์และเดรสเลอร์ (Beaugrande and Dressler : 1981)

ผลการวิจัยพบว่าสุญญรูปในข้อความต่อเนื่องภาษาเขมรจำแนกได้ 3 ลักษณะ คือ 1) สุญญรูปหน่วยนาม แบ่งเป็น (1.1) คำนามเดี่ยว (1.2) คำนามกับส่วนขยายหรือนามวลี พบการละทิ้งนามวลีและการละบางส่วนของนามวลี (1.3) คำสรรพนาม และ (1.4) คำที่ทำหน้าที่เหมือนสรรพนาม แบ่งเป็นคำเรียกอาชีพ/ตำแหน่ง คำบอกสถานภาพบุคคล คำเรียกชื่อเฉพาะบุคคล และคำเรียกญาติ 2) สุญญรูปหน่วยกริยา แบ่งเป็น (2.1) กริยาเดี่ยว (2.2) กริยาเรียง คำกริยาในโครงสร้างกริยาเรียงที่ถูกละออกจากข้อความมักมีคำว่า **អោយ** "ให้" **ទៅ** "ไป" **មក** "มา" **យក** "เอา" หรือ **ប្រើ** "ใช้" (2.3) กริยาและส่วนขยาย ในโครงสร้างกริยาที่ถูกละออกจากข้อความอาจมีคำปฏิเสธด้วย และ 3) สุญญรูปหน่วยอนุพากย์ แบ่งเป็น (3.1) อนุพากย์คุณศัพท์ เป็นหน่วยไวยากรณ์ที่ทำหน้าที่ขยายหน่วยประธานหรือหน่วยกรรม (3.2) อนุพากย์หลัก เป็นส่วนของประโยคทำหน้าที่เป็นกริยาที่ไม่ต้องการกรรม หรือหน่วยประโยคมากกว่าหนึ่งหน่วย (3.3) อนุพากย์นาม ทำหน้าที่เหมือนนามวลี อาจเป็นหน่วยประธาน หน่วยกรรมตรงหรือกรรมรอง และ (3.4) อนุพากย์วิเศษณ์ ทำหน้าที่เป็นหน่วยแก่นในภาคแสดง ผลจากวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าสุญญรูปเป็นหน่วยภาษาที่ใช้แสดงความสัมพันธ์ทางความหมายและความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ระหว่างข้อความ แม้ในข้อความไม่ปรากฏรูปภาษา แต่ความหมายและหน้าที่ยังคงอยู่ ทั้งนี้รูปภาษาที่ปรากฏนามาก่อนกับสุญญรูปที่ปรากฏตามมาสามารถทำหน้าที่ทางไวยากรณ์เหมือนหรือต่างกันได้ อย่างไรก็ตามการใช้สุญญรูปในข้อความต่อเนื่องต้องสื่อความให้เข้าใจและต้องคำนึงถึงไวยากรณ์ในภาษาเขมรด้วย นอกจากนี้ข้อความต่อเนื่องที่ใช้กลไกการซ้ำรูปภาษามาแล้วครั้งหนึ่ง เมื่อต้องซ้ำความหมายรูปภาษานั้นอีกมีแนวโน้มว่าสุญญรูปจะเข้ามาแทนที่รูปภาษาเดิมที่เคยปรากฏมาแล้วสองครั้งในข้อความต่อเนื่อง

คำสำคัญ : สุญญรูป ข้อความต่อเนื่อง การละ ภาษาเขมร

Subject: Zero Device in Khmer Discourse
Researcher: Associate Professor Dr. Somkiat Watanapongsakul
Year: 2019

Abstract

The objective of this research was to analyze the Zero Device in Khmer discourse. The research data were collected from 60 Khmer news, 10 general Khmer articles, and 5 speeches by Khmer social leaders. Data analysis were based on the concept of discourse analysis by Halliday and Hasan (1976) and Beaugrande and Dressler (1981).

The results of this research showed that there were three types of Zero Device in Khmer discourse. Firstly, Nominal Zero was divided into (1) single nouns; (2) noun phrases, which an ellipsis was found in all noun phrases and partial noun phrases; (3) pronouns; and (4) words pronominally used as nouns: occupational/positional terms, vital status terms, first names and kinship terms. Secondly, Verbal Zero, which was divided into (1) single verbs, (2) serial verbs: the verbs such as /qaoŋ/ “give,” /tɨw/ “go,” /mɔɔk/ “come,” /yɔɔk/ “take,” or /praə/ “use” always appear in serial verb construction when it is an ellipsis; and (3) verbs and complements: negative word also appears in this construction. Thirdly, Clausal Zero, was divided into: (1) adjective clauses, which function as subject, or object modifiers, (2) principal clauses, which function as intransitive verbs or other sentences; (3) noun clauses, which function as noun phrases; and (4) adverb clauses which function as the nucleus in predicate sentences. As for the results, the research is showed that the Zero Device is used to indicate inter-sentence relationships and grammatical relationships although the forms included ellipses but their meaning and function still remained. The Cataphor and Zero Forms can either be in the same or a different grammatical function. However, the use of Zero Forms must be able to communicate and also should consider the grammar of the Khmer language as well. In addition, Repetition used in discourse when repeating the meaning again, it is likely that the repetition, which has appeared twice in the discourse, will be replaced by Zero Device.

Key words: Zero Device, Discourse, Ellipsis, Khmer